

DAKAPÖ

Personaltidning för AB Bahco Ventilation Ansvarig utgivare Berndt Gustavson. Nr 3. 1977

VD informerar....

Vi påverkas av den svenska ekonomiska krisen

Halvårsresultatet för Bahco-koncernen var, såsom ni alla redan vet, något bättre än motsvarande tid förra året. Däremot hade Ventilationsgruppen – vår egen verksamhet – ett sämre resultat i år än 1976. Försämringen är helt att hänföra till våra utlandsbolag och då i första hand Frankrike och även i viss mån Danmark. Positiva undantag var främst bolagen i England och Tyskland (Nortorf). Huvudorsaken är att finna i försämrade avsättningsmöjligheter på våra utlandsmarknader, beroende på för höga priser på i Enköpingsverkstäderna tillverkade produkter. Till detta kommer också, och då speciellt för Danmark, en låg ekonomisk aktivitet.

I moderbolaget har nu samtliga divisioner börjat påverkas av den svenska ekonomiska krisen. I första hand har detta drabbat Luftvårdsdivisionen, där de svenska stålverkens problem kraftigt påverkat investeringsviljan. Även Bahco Komfort och Produktdivisionen, som är direkt beroende av exportaktiviteterna, har fått vidkännas minskad försäljning. Entreprenaddivisionens försäljning går fortfarande hyggligt.

Den minskade försäljningen på de produktsäljande divisionerna är särskilt allvarlig, eftersom den ganska snart kommer att påverka sysselsättningen i våra verkstäder. Den minskade volymen medför också att en viss överkapacitet uppstår på bl a tjänstemannasidan. Om ingen bättring inträffar – tyvärr kan för dagen ingen sådan tendens iakttagas – kommer dessa problem att allvarligt påverka vår verksamhet nästa år. De fackliga organisationerna har givetvis successivt hållits informerade om dessa allvarliga tendenser.

Vad som nu måste göras, med omedelbar verkan, är en anpassning av omkostnaderna till den förväntade lägre affärsvivån. Någon allmän förbättring av den för oss viktiga svenska marknaden kan vi inte räkna med under 1978. En hög prioritering måste ges till de säljande enheterna, som genom en kraftig insats kan förändra den nuvarande trenden till en mer positiv sådan och samtidigt ge oss en mer optimistisk bild för nästa år. Detta måste givetvis också mera långsiktigt kombineras med nya och förbättrade produkter, med nya marknadssegment och med nya marknader. Alla investeringar i såväl människor som material måste nu styras mot de direkta marknadsaktiviteterna. Alla kostnader av annan karaktär kommer att skjutas på framtiden. Jag är övertygad om att ni alla kommer att ställa er bakom en sådan policy. Här gäller det verkligen att visa vilka resurser vi har genom en samlad energisk insats.

På litet längre sikt, och jag talar då om en så kort period som ett à två år, är vår bransch utan tvekan växande och framtidsbetonad. Människans krav på bättre miljö såväl utom- som inomhus kommer inte att förändras. Vi har de rätta produkterna och systemen och framförallt en välutbildad och kvalificerad grupp av människor.

Den konjunktursvacka vi nu är i skall utnyttjas till att skärpa oss på alla områden.

Halvårsrap

Halvårsrapport 1 januari – 30 juni 1977

KONCERNEN

Koncernens ordergång under första halvåret 1977 uppgick till 465,2 (motsvarande period 1976: 439,2) mkr, vilket innebär en ökning med 5,9 %. Faktureringen ökade med 16,6 % till 392,9 (337,0) mkr.

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter uppgick till 16,1 (15,4) mkr. Till förbättringen bidrog samtliga verksamhetsgrenar med undantag av Ventilationsgruppen, vars utlandsverksamhet särskilt hårt påverkades av det höga svenska kostnadsläget.

(Mkr)	1:a halv- året 1977	1:a halv- året 1976	2:a halvåret 1976 – 1:a halvåret 1977	Hela 1976
Fakturering	392,9	337,0	810,9	755,0
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	-369,3	-313,0	-751,3	-695,0
Bruttoöverskott	23,6	24,0	59,6	60,0
Avskrivningar enligt plan	- 6,2	- 5,9	-10,6	-10,3
Rörelseresultat efter avskrivningar enligt plan	17,4	18,1	49,0	49,7
Finansiellt netto	- 1,3	- 2,7	- 4,3	- 5,7
Resultat efter finansiellt netto	16,1	15,4	44,7	44,0
Extraordinära poster (netto)	-	-	+ 2,8	+ 2,8
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	16,1	15,4	47,5	46,8

RÄTTELSE

Anpassningsgruppen

I förra numret av Dakapo informerades om anpassningsgruppen. Tyvärr kom inte sekreteraren med i uppräknningen över gruppens medlemmar. Så här ser alltså gruppens sammansättning ut:

Hans-Erik Berghöök, ordf.

Carl-Eric Gestberg, sekr.

Ulf Jaensson, Verkstadsklubben

Kjell Krüger, Verkstadsklubben

Carl-Axel Svegmar, SIF-klubben

Rune Gustafsson, SALF-klubben

Sten Ericson, företagsläkare

Ingegärd Antonsson, Arbetsförmedlingen

port 1 januari-30 juni

Mkr)	ORDERINGÅNG		FAKTURERING	
	Första halvåret 1977	1976	Första halvåret 1977	1976
Ventilationsgruppen	293,4	294,8	228,6	196,3
Verktysgruppen	89,8	72,3	80,0	70,3
Mecmangruppen	76,8	68,0	79,2	66,1
Bahco Sudamericana	12,2	9,4	12,2	9,4
	472,2	444,5	400,0	342,1
Avgår: ordergång resp. fakturering mellan verksamhetsgrenarna	- 7,0	- 5,3	- 7,1	- 5,1
	465,2	439,2	392,9	337,0

Investeringar, finansiering och likviditet

Concernens investeringar under halvåret uppgick till 11,3 (7,6) mkr, varav 10,0 (4,1) mkr i maskiner och inventarier och 1,3 (0,6) mkr i fastigheter.

Från årets början till halvårsskiftet sjönk concernens låneskulder från 90,0 till 34,4 mkr och bank- och kassamedel inklusive moderbolagets outnyttjade checkräkningskredit minskade under perioden med 14,3 till 51,9 mkr.

Övriga uppgifter

Antalet anställda uppgick den 30/6 1977 till 4 266, därav 3 122 i Sverige. Motsvarande antal anställda var vid årsskiftet 4 235 respektive 3 124.

MODERBOLAGET

Moderbolagets fakturering under första halvåret 1977 steg till 331,8 (285,6) mkr och resultatet före bokslutsdispositioner och skatter till 19,6 (16,2) mkr.

Investeringarna uppgick till 8,0 (2,8) mkr, låneskulder minskade till 48,4 vid årets början: 51,6) mkr och bank- och kassamedel inklusive outnyttjad checkräkningskredit sjönk till 45,1 (vid årets början: 55,3) mkr.

PROGNOS

Enligt prognoserna för ordergången under andra halvåret bedöms avtaga, räntans årsfaktureringen komma att klart överstiga 1976 års siffra. Det höga svenska kostnadsläget har emellertid medfört att vinstmarginalen har fortsatt att krympa. De av regeringen nyligen beslutade åtgärderna i syfte att öka den svenska industrins konkurrenskraft torde knappast hinna nämnvärt påverka företaget under återstoden av året. Resultatet efter finansiellt netto för 1977 förväntas därför bli av samma storleksordning som förra året.

NYEMISSION OCH ÖVERGÅNG TILL VPC

Med stöd av det bemyndigande, som lämnades av årets ordinarie bolagsstämma, har styrelsen idag beslutat att bolagets aktiekapital skall ökas med 24.850.000 kronor till 74.550.000 kronor genom nyteckning av 248.500 aktier.

De nya aktierna utges till en kurs av 150 kronor. Bolagets aktieägare har företrädesrätt att för varje två-tal gamla aktier teckna en ny aktie. Teckningen sker under tiden 5 oktober - 4 november 1977 och betalning skall erläggas senast den 30 november 1977. De nya aktierna medför rätt till vinstutdelning för o m för räkenskapsåret 1977.

I fråga om nyemissionen hänvisas i övrigt till emissionsprospektet, som kommer att distribueras till de aktieägare, vilkas adresser är kända av bolaget, i så god tid att det kan vara dem tillhanda senast den 30 september 1977. Senast samma dag kommer prospektet att finnas tillgängligt på Handelsbankens och Götabankens kontor.

Enligt tidigare fattat beslut skall bolaget anslutas till VPC-systemet. Dagen för övergången till detta aktiehanteringssystem har fastställts till den 5 oktober 1977. Upplýsingar om vad aktieägarna har att iakttaga med anledning av övergången kommer att lämnas i emissionsprospektet.

Stockholm den 15 september 1977

(Ulf Styren)
Verkställande Direktör

Servicebilar som syns!

I våras började dom dyka upp i trafiken. Läckert blå och smakfullt märkta Volvo 245, tillhörande Serviceavdelningen SR.

Egentligen är det där med "tillhörande" fel, eftersom bilarna hyrts in på leasingkontrakt. Men affären med Volvo var så stor att vi fick såväl egen färg som dekor "i priset".

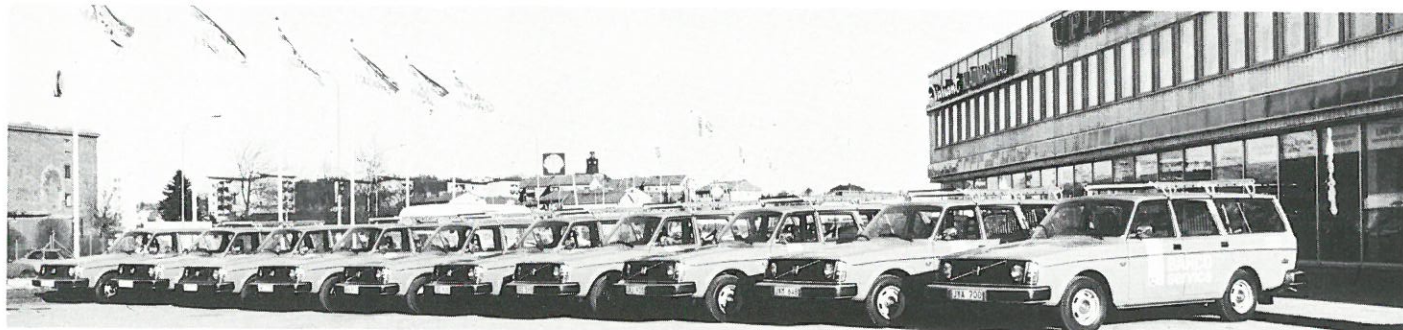
Satsningen på leasingbilar ingår i den stora planen för Serviceav-

delningen. Totalt har vi hyrt 26 bilar.

Fördelarna är framförallt att när alla har lika stora bilar så kan vi standardisera den utrustning som man har med sig. Oftast är servicebilar något av rullande verkstäder och vid sidan av reservdelar till olika anläggningar (fläkthjul m.m.) får man också med sig svetsutrustningar, komplicerad mätutrustning etc.

Att sedan bilarna syns ordentligt när de är ute och rullar i landet är en fördel som stöder Serviceavdelningens marknadsföring på ett påtagligt sätt. Snygga, välskötta bilar vittnar om en bra och pålitlig organisation.

För färgval och märkning av bilarna svarade DTG Paul Bergstedt. Ett lyckat jobb!

Information från verkstadsklubben

Vi skall så kortfattat som möjligt informera om de nya förmånerna vid arbetsskada som gäller från den 1.7.1977.

Ny arbetsskadeförsäkringslag

Fr o m den 1.7.1977 träder den nya arbetsskadeförsäkringslagen – LAF – i kraft. Lagen ersätter yrkesskadeförsäkringslagen (YFL). Huvudnyheterna i den nya lagen är följande:

Rätt till ersättning

Någon nedre eller övre åldersgräns för rätt till ersättning enligt LAF finns inte. Alla som har inkomst av tjänst är försäkrade enligt LAF.

Arbetsskadebegreppet

Arbetsskadebegreppet har ändrats i den nya lagen. Ersättningsmöjligheterna har vidgats väsentligt. Arbetsskadebegreppet innefattar följande:

1. Olycksfall i arbetet
2. Annan skadlig inverkan i arbetet
3. Färdolycksfall
4. Arbetsskada genom smitta

Det gamla yrkessjukdomsbegreppet och den kungörelse som var förknippad med begreppet har försvunnit. I LAF talas följaktligen bara om **annan skada**. Detta innebär att man hela tiden i takt med att nya arbetsskador uppkommer – av exempelvis miljön – kan anpassa lagstiftningen till de nya skadefallen.

När det gäller färdolycksfallen vill vi påpeka att det ska vara **normal färdväg** till arbetet. Det innebär exempelvis följande:

Om jag regelbundet varje helg under sommaren far till min sommarstuga, så är jag försäkrad på väg från arbetet till sommarstugan, liksom under färd från sommarstugan till arbetet.

De arbetsskador som kommer att ersättas enligt smittoregeln är upptagna i en speciell förteckning. Det rör sig bl a om sådana sjukdomar som sjukhussjukan m.m. Principen är annars den att personer som genom sitt arbete kommit i kontakt med smittämne och då insjuknat ska omfattas av LAF.

Med arbetsskada jämställs skador på proteser eller liknande som användes av den försäkrade.

Bevisregeln

Arbetsskada ska anses föreligga om inte betydligt starkare skäl talar mot

detta. **Vi anser** detta betyda att det räcker med att 20 till 25 % talar för ett samband mellan arbete och arbetsskada för att skadan ska bedömas som arbetsskada enligt LAF.

Yppandedag

Arbetssjukdomar som yppat sig före den 1.7.1977 kommer att behandlas enligt den gamla lagstiftningen (YFL). Som yppandedag räknas den dag då sjukdomen först visat sig genom läkarbesök av audiogram eller röntgenplåtar. Detta i sin tur innebär att den som varit utsatt för asbest, exempelvis mellan åren 1960-1970, och får detta fastslaget på röntgenplåtar först 1978, kommer att få ersättning enligt den nya lagstiftningen då yppandedagen är satt till 1978.

Ersättning vid arbetsskada

Här innebär LAF att vi övergivit det gamla ersättningssystemet som baserades på den medicinska invaliditetsgraden. I stället har vi fått en ny princip fastslagen, det ekonomiska invaliditetsbegreppet. De som skadas kommer att få ersättning upp till 100 % av sin arbetsinkomst om man förlorar mer än 6,7 % av sin lön på grund av skadan.

Exempel: Om svarvare A. bryter sitt ben i arbetet och han på grund av detta måste omplacerad och förlorar 10.000 kr om året, ska han ha dessa 10.000 kr från Försäkringskassan i årlig livränta. Ersättningen är ATP-grundande.

Ersättningar över 7,5 x basbeloppet ersättes dock inte. Här kommer emellertid Trygghetsförsäkring vid yrkesskada, TFY, att lämna kompensation för överskjutande del.

Livräntan betalas inte ut längre än till 65 års ålder. Därefter tar den allmänna pensioneringen över.

Observera att det finns en samordnings-tid, vilken gör att man inte får 100 % av inkomstförlusten redan från första dagen. Det får man först efter samordningstidens utgång, vilken är 90 dagar.

Under de första 90 dagarna får man på vanligt sätt sin sjukpenning. Fr o m den 91:a dagen blir det 100 % i ekonomisk kompensation; detta med avseende på inkomstförlusten och eventuella sjukvårdskostnader.

TFY kommer även fortsättningsvis att lämna ersättning på vanligt sätt för lyte

och men samt för sveda och värk, om det är en arbetsskada.

I samband med dödsfall kommer i vissa fall livränta till efterlevande att utbetalas.

Retroaktiv ersättning kan man erhålla sex år bakåt i tiden, räknat från den dag då Försäkringskassan fått kännedom om skadan.

Äldre livräntor

De som redan i dag har livräntor enligt den äldre lagstiftningen – YFL – kommer att få dessa betydligt uppräknade i samband med att vi övergår till LAF.

Anmälan om arbetsskada

Det är den försäkrade som skall under-rätta arbetsgivaren om inträffade arbetsskador. Arbetsgivaren har sedan att anmäla skadan till Försäkringskassan. Läkare som i tjänsten fått reda på att någon råkat ut för arbetsskada är också skyldig att anmäla detta enligt arbetarskyddslagen.

Försäkringskassan har tagit fram två broschyrer (Förmåner vid arbetsskada och Ersättning vid skada i arbetet) som med fördel kan användas, vi återkommer med mer information i någon form längre fram.

Med vänlig hälsning
Verkstadsklubben

Ulf Jaensson
Ordf.

Får vi presentera "nya" matsalen

Under sommarmånaderna har matsalen vid vår huvudanläggning genomgått en genomgripande renowering. Ny inredning med mycket blommor, nya textilier och ny köksutrustning och serveringsdisk.

I samband med renoweringen har man också gått in för "ny" mat. Tidigare levererades maten färdiglagad till matsalen (på ungefär samma sätt som till skolorna)

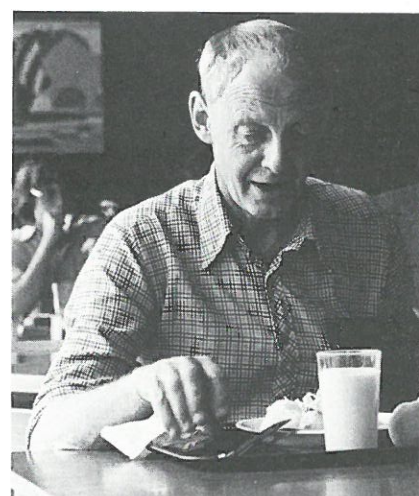
men nu har man djupfryst mat, som värmes direkt med ånga. Speciellt uppskattar man den nya maten, som är mer välsmakande och fräschare.

Salladen till maten, som man tar själv tillsammans med potatisen vid ett särskilt bord, uppskattas också.

Några kritiska röster finns det dock bland all uppskattning.

Övergången till en enda kö förlänger väntetiden för dem som äter mellan 11 och 12 onödigt mycket. Det vore bättre att förstärka serveringen under rusnings-tid och vänta med bemanningen av kaffedisken tills de flesta hunnit få sin mat.

Det problemet har man inte på tjänstemannasidan där flex-tiden har medfört större spridning av de ätande.

Vad tycker du om

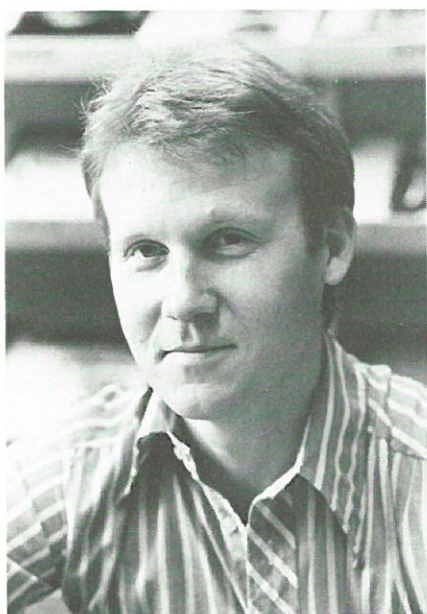
Dakapo ställde frågan till en handfull medarbetare i olika befattningar. De positiva synpunkterna var klart dominerande men även en del kritiska framfördes mot i första hand en del centrala funktioner som det är svårt att få besked ifrån före åtta och efter fyra på dagarna.

PAA Mats Olofsson

Flextiden är bra. Man är inte pressad av att hålla en fast tid på morgonen och det känns skönt när man som jag skall lämna barnet till dagmamman och dessutom pendla mellan Västerås och Enköping varje dag. Dessutom får jag nu möjlighet att utträta en del ärenden efter arbetet i Västerås — något som var nästan omöjligt tidigare.

Jag upplever det också som positivt att själv kunna styra arbetstiden inom vissa gränser och att styra i förhållande till arbetsbelastningen. Det är även positivt att man fått korta ner lunchen till en halvtimme och komma ifrån den spilltid som det ofta blev tidigare när lunchen var en timme samtidigt som man också kan förlänga den till 1,5 timme och åka ut på sta'n utan att jäkta.

Något negativt med flextiden har jag svårt att finna. De externa kontakterna fungerar lika bra som tidigare och fördelningen mellan fast och flexibel tid tycker jag är bra.

Mats Olofsson

DEL Leif Unnerholm

När man jobbar på säljsidan och är ute och reser en hel del och ofta har kundbesök när man är hemma kan det vara svårt att tillgodogöra sig fördelarna med flextiden.

Jag har något förändrat arbets-

Leif Unnerholm

tiden på så vis att jag försöker spara ihop tid för att kunna åka hem tidigare på fredag och komma ut på landet så tidigt som möjligt och äta middag där nu under sommarhalvåret. Jag ser det dessutom som positivt att kunna ta ut endast en halvtimmes lunch och man behöver överhuvudtaget inte jaga minuter på samma sätt som tidigare.

Ibland går jag ut och äter lunch med någon kund och då går det ofta åt längre tid än det skulle ha gjort om jag åt ensam och det upplever jag som negativt. Sen kan det också vara litet svårt att få service efter kvart i fyra från en del avdelningar om någon av våra kunder skulle ringa. Det kanske inte är livsviktigt att få fram uppgifterna just då men det känns i alla fall irriterande att inte kunna ge besked till kunden.

DVLA Hans Ax

Jag tycker att flextiden är bra och ser bara positivt på den. Under sommarhalvåret har jag förskjutit arbetstiden mot tidiga mornar för att kunna gå hem vid fyratiden. På det sättet hinner man utnyttja kvällarna på ett helt annat sätt. Det är också skönt om man av någon anledning blir sen på morgonen att kunna arbeta in det senare om man inte redan ligger på plustid. I och med att man har möjlighet till 1,5 timmes lunch kan man också utträta en del ärenden på sta'n på dagtid. Själv brukar jag tillsammans med Åke Carlsson ut och springa på lunchen ett par gånger i veckan. Vi brukar springa ca 4 km varje gång och se'n tar vi det lugnt efteråt så det brukar ta ungefär en timme i anspråk.

Någonting negativt med flextiden har jag inte upplevt och jag har inte haft några problem att få tag på folk utan jag tror folk har ställt om sig och kommit in i ett nytt mönster anpassat till den nya arbetstiden.

Hans Ax

flextiden?

SIS Gunilla Lindström

För mig har inte flextiden inneburit någon större förändring av arbetstiden. Jag börjar litet senare och jobbar litet längre men lunch brukar jag ha som tidigare mellan tolv och ett. Ibland händer det att jag passar på att uträtta något ärende på stan under lunchen och över huvudtaget upp-

Gunilla Lindström

lever jag det som positivt att man reglerar arbetstiden själv utan att begära lov. Jag tror dessutom att korttidsfrånvaron har minskat nu genom att folk inte stannar hemma om de försover sig och sedan tror jag också att folk uträttar mindre privata ärenden på arbetstid nu än tidigare.

Jag kan inte se någonting negativt med flextiden. Visserligen brukar de flesta ha gått hem före fyra men det är ändå inget problem att få tag på folk eftersom man nu lärt sig att kontakta dem under den fasta tiden.

Det är möjligt att flextiden förorsakat en hel del administration inom företaget och därför tror jag att man på sikt borde införa speciella flexitidsur för att underlätta administrationen.

S-DN Björn Skoghammar

För oss på distriktskontoren har det här med flextid varit förenat med vissa problem på så vis att det många gånger är svårt att nå en del centrala funktioner i Enköping för att få besked efter kvart i fyra på eftermiddagen och före åtta på morgonen. Vi som är ute och säljer är beroende av en god service från Enköping och det är inte alltid som vi har möjligheten att nå dessa funktioner under den fasta tiden eftersom vi ofta sitter i byggmöten på dagarna och även får anslå en hel del tid till resor.

För min egen del har jag inte förändrat arbetstiden nämnvärt eftersom mina arbetsuppgifter är sådana att jag kan sägas ha haft en viss flextid även tidigare — börjat tidigt och slutat sent. Jag tror dock definitivt att flextiden är till fördel för den enskilde tjänstemannen men att jag upplever den som en nackdel för företaget på grund av svårigheterna att få tag i folk.

Hur sköter vi våra stämpelkort?

Hur sköter vi nu våra stämpelkort när det gäller att fylla i flextiden. Dakapo ställde frågan till PP Hans Molin och PPR Julia Maretics som gör stickprov på våra kort.

De flesta sköter sina kort bra men det finns en del som har svårt att fylla i korten riktigt. Om var och en läste den instruktion om närvarokort som skickades ut till alla berörda 770316 skulle de inte behöva göra de fel som nu görs. Speciellt besvärligt tycks det bli när man lämnar företaget del av dag och lunchen infaller under denna del. Har man en tjänsteresa som innefattar lunch eller man glömt stämpla på lunchen räknas alltid 1 timme bort för lunchrasten. Därefter räknar man flextid på vanligt sätt och det innebär att avvikelser från det ordinarie arbetsmättet 8 tim 10 min, som faller inom flextidensfältet antingen blir avdrag från eller tillägg till flextidssaldot. Det förtjänar också påpekas att saldot får vara högst 300 min och att tid utöver detta inte automatiskt får sättas upp som R+-tid. Det är endast beordrad övertid som får föras in på R+. Avsikten med flextiden är ju att man ska få en smidigare anpassning mellan arbete och fritid och inte att arbeta in tid för att till exempel kunna ta ut en hel dags ledighet längre fram. Sådan ledighet ligger helt utanför flextidssystemet.

Kommentar från P

Vad säger då P Hans-Erik Berghöök om den kritik som riktats mot att det från vissa håll upplevs att servicen blivit sämre på en del funktioner.

"Under november månad kommer vi att göra en utvärdering av flextiden och då hoppas jag att vi får in synpunkter av det här slaget. Jag vill bara här påpeka att det i den avtalstext som gick ut till alla med flextid 770309 står klart angivet att flextiden inte får inverka negativt på arbetet. Det innebär bl a att man inom en del servicefunktioner inte får flexa hur som helst utan att ta hänsyn till servicegraden. Det åligger varje chef att se till att hans enhet svarar mot de krav företaget i övrigt ställer på hans avdelning."

Två x Elmia

Entexpo

I början av september hölls en entreprenadmaskinutställning på Elmia. Egentligen skulle den ha varit i juni, men den blev

senarelagd på grund av den då pågående tjänstemannakonflikten. Bahco Komfort var represen-

terad med hyttventilation, luftkonditioneringsaggregat, luftvärmare och den nya avfuktaren.

Arbetsmiljö 77

En av årets viktigare utställningar avhölls på Elmia i september (veckan efter Entexpo). Entre-

prenaddivisionen visade bl a Floor-master, punktutsugnings-

utrustning och den nya luft-ridån. Intresset var mycket stort.

Besök på Bahco

Amerikanska "vikingar" i Sverige

Den 19 till 25 september hade vi besök av återförsäljare från Viking Sauna Co i USA. Resan kom till efter en säljtävling på den amerikanska marknaden. De flesta hade sina fruar med sig

(och i ett par fall även barnen). Det blev en jättig vecka i Stockholm med allt som fanns att se i det vackra sensommarvädret. Torsdagen den 22 september ägnades åt ett besök i Enköping

med verkstadsvisning och den årliga konferens som Viking Sauna brukar hålla. På kvällen var det middag på Joar Blå för samtliga deltagare.

Fullspikat på Entreprenaddivisionens industridag i Enköping

Under hösten kommer Entreprenaddivisionen att genomföra en serie industridagar runt om i landet. Premiären skedde i Enköping den 12 oktober i en helt fullpackad hörsal.

Det är ett imponerande stort informationspaket som presenteras på cirka tre timmar. Från historiska aspekter på arbetsmiljön över en teknisk kavalkad av vad som kan göras med hjälp av luftbehandling till ekonomiskt resonemang kring dagens energihushållning och arbetsmiljökrav.

Inbjudna var huvudsakligen folk i ledande ställning inom industrin (produktionschefer, verkstadsingenjörer m m) men där fanns också folk från exempelvis Bygghälsan och Skyddsinspektionen.

Föreläsningarna var ackompanjerade av väl valda stillbilder på två dukar, vilket gjorde det lätt för åhörarna att hänga med i resonemanget och det snabba tempot.

Industridagen avslutades med gemensam middag på Stadshotellet och där gavs möjligheter att ställa kompletterande frågor om programmet.

Är det så svårt att stava Bacho rätt?

Naturligtvis vet Du att namnet Bahco är en förkortad version av **B A Hjort & CO** och Du har följaktligen inget besvär med den rätta stavningen.

Men våra kunder och leverantörer tycker att det är besvärligt. Den allra vanligaste stavningen är **Bacho** eftersom den stavningen mest överensstämmer med det uttal av namnet som vi själva använder. Egentligen borde vi uttala det Baako med ett långt a-ljud. Då är chansen större att h:et blir rätt placerat.

Genom åren har vi fått uppleva ett otal varianter på vårt firmanamn. Visst kan man skratta åt många missuppfattningar, men i botten ligger en allvarlig misstanke att vi inte lyckats få en riktigt stark namnprofil.

Bertil Danielsson på Bahco Komfort har samlat på sig felstavningar och missuppfattningar ända sedan slutet av 50-talet. Här är några axplock:

Firmanamnet Bahco är namntekniskt mycket bra. En unik bokstavskombination som bildar ett ord som i sig

själv varken är ett namn på någon person eller produkt. Det är dessutom kort och lätt att uttala. Men tydligen väldigt svårt att stava till.

För att stärka vårt firmanamn bör vi alltså se till att vi själva alltid stavar rätt och att vi vänligt korrigerar våra kunder, leverantörer och övriga kontakter när de skriver fel.

Naturligtvis bör vi också bemöda oss att alltid stava våra kunders och leverantörers namn rätt.

AB Silent Fläktverkstäderna
AB Bahco Fläktfabriksverkstäderna
AB Fläktvärksäderna
Banco Luft
AB Backo Skaskadskrutter ???
AB Volvo Ventilation
AB Bacho Luftridå
AB Back o Ventil
AB Bakco Ventilation
AB Backe Flecksbergsstäderna
AB Bacho Flygverkstäderna
Sveriges Bacho AB
AB Bahes
AB Baccho
Baluo AB (datautskrift)
Balico AB
AB Bahco Flatverkstäderna
Bacho Ventilationer
A/B Bahco Köksfabriken
AB Bacco Fältverkstäder
Backa Fläkt
AB Bacho Svenska Fläktfabriken
AB Gahco Fläktverkstäderna
AB Bahcko
Bajco AB
Bahgo AB
AB Barcko

Golf-Arne's år

Arne Hedin, Enköpingsfilialen, som blev Bahcomästare i golf 1977 kom på 30:e plats i Caddie Cupen på Lidingö golfbana. Det kvalificerade honom till ProAm-tävlingen på SEO's första dag, där hans lag tog en hedrande 13:e plats bara tre slag efter segraren.

I korpmästerskapet i Enköping blev S-divisionen — Arne Hedin och P-O Danielsson — bästa Bahcolag med en tredjeplacering.

I den årliga golfmatchen mellan Bahco Komfort och I-divisionen vann I-divisionen för andragången på de tre år som matcherna spelats. I år hade lagen utökats till sex spelare och resultatet blev 5 1/2 — 3 1/2 i I's favör efter ledning med 4 1/2 — 1 1/2 i de inledande singlarna.

I Enköpings Make-tävling (four-some) vann Britten och Berndt Gustavson på 33 p. Övriga "Ventilations-makar" bland de främsta var fjolårssegrarna Lars och Gudrun Hansson 27 p på fjärde plats och Bertil och Wennie Danielsson 26 p med en femteplacering som följd.

Från Bahco IF

Höstsäsongen har inletts för alla motionärer efter en för många trist semester. Nu gäller det att "hålla i form" så att den missade uppladdningen av solen kompenseras på annat sätt, för att möta ev. elaktade baciller längre fram i höst.

Inom badmintonsektionen har man lyckats få fasta tider i Idrottshuset.

Tiderna som gäller är följande

Motionsgymnastiken startar 13 sept., kl. 19.00-20.00 i Korsängsskolans gymnastiksal.

Kom med och rör på Dig!

Bahco Ventilation IF
Styrelsen

Damer: Onsdagar 16.00-17.00
Start 24.08

Herrar: Måndagar 16.00-17.00
Start 05.09

Plats: C-hallen i Idrottshuset

Kontaktman: Leif Wallgren, tel. 0-219
Irja " " , tel. 152

Arne Hedin

Vad beträffar simning så kan Du vända Dig till DS Mary Axelsson som är sektionens ledare för den nystartade simsektionen. Simning kan bedrivas i grupp eller enskilt och de som är intresserade har nu möjligheten att skaffa årskort till simhallen och får därefter 50 % av avgiften betald av idrottsföreningen. Detta gäller från och med hösten 1977 och endast Bahco-anställda, alltså ej övriga familjemedlemmar.

Vad beträffar handboll så är det en rolig bollsport som tyvärr legat på is under en följd av år.

Orsaken till detta står att finna i att det alltid varit svårt att samla fullt lag till matcherna, dels p g a resor o dyl eller att intresset successivt minskat.

Om Du är intresserad av att spela handboll i korpsammanhang, hör av Dig till ERA Bruno Johansson, tel. 274, så snart som möjligt.

Om det blir ca 15 st som anmäler sig så finns det folk att plocka av så att det alltid går att få fullt lag = 8 spelare.

Bahco-kamraterna

Bahcokamraterna har hittills under hösten ordnat en del arrangemang som t ex resa till finnkampen, svampexcursion och en fisketur ut i Stockholms yttersta skärgård. Fiskelyckan var det väl litet si och så med men det var ändå nära 20 st som fick fisk och några av dem fick till och med flera fiskar. Bilder här är från den resan.

Programmet fortsätter nu närmast med ett besök på My fair lady den 15 oktober med Jarl Kulle och Anna Sundqvist i huvudrollerna. Under november planerar vi sedan att se "Charlies tant" — en musikalisk fars med Christina Schollin, Lars Lind, Siv Eriks, Martin Ljung m fl. Även ett operabesök kommer att ordnas så snart något lämpligt tillfälle bjuds.

UTBILDNING

Arbetsmiljö — utbildning

Under hösten kommer en grundkurs och tre vidareutbildningskurser inom arbetsmiljöområdet att genomföras.

Handledare för grundkursen är Claes Roxin. Två studiecirklar i planeringen leds av Lars-Erik Brunnkvist och Åke Nilsson. En kurs i belysning genomförs i föredragsform av Åke Nilsson och kompletteras med ett besök på Osrams Ljusstudio i Stockholm.

DAKAPO GRATULERAR

65 år Evald Johansson 11 okt.

Hittat i redaktörens skrivbordslåda

LAPPMARKNADSPRODUKTER- NYTT OMRÅDE FÖR BAHCO ?

Vår allt uppmärksammande vän "han med ögat" har återigen hållit korppluggarna vidöppna.

Under rubriken "lappmarksprodukter" i Stortelekatalogen (den telefonkatalog som omfattar storabonnetter) står det mycket tydligt : AB Bahco Ventilation, fack, 199 01 Enköping.

Nu frågar sig vår vän vad vi egentligen håller på med? Skumraskaffärer i sameslörd? Ventilerade lapptäcken? Eller har man blandat ihop ren luft med renluft?

Tyvär måste vi dementera alla rykten om att vi har gått in i en ny bransch hur trevligt det än skulle vara att ha rökt renkött eller röding i programmet.

Ett samtal med Bonniers Företagsinformation (det förlag som ger ut katalogen) bekräftar att de i slutbrådskan placerat oss under fel rubrik. Till nästa utgåva skall felet vara rättat. Tills dess får vi försöka vidarebefordra alla förfrågningar till "norr om polcirkeln".

STOR ARBETSMILJONYHET

En av de största arbetsmiljonyheterna på länge har nyligen visats för allmänheten-skrivmaskinen med punktutslag

PATENTSVAREN- MÄNSKLIGHETENS GISSEL

Det finns en företeelse i omvärlden som hotar många människors sinnesfrid. Vi syftar här på de s k patentsvaren, som utdelas kort efter det patentsvararen mottagit ett klagomål. Det är när Du haft anledning att klaga som deras frustrerade inverkan märks mest för Din egen del.

Följande den moderna journalistikens

ideal vill vi nu avslöja dessa patent-svar, så att Du är beredd på dem när de kommer. Då minskar Din irritation och Du kan snabbare formulera ett annat klagomål. Annars är risken stor att Du inte kommer på något förrän Du är hemma igen eller har lagt på telefonluren.

För detta pionjärbete behöver vi Din hjälp. Om Du har identifierat någon patentsvarsituation, skriv ned den och vi skall offentliggöra en serie av dem här i Dakapo. På så sätt kan vi gemensamt bekämpa en av de sniknaste ormarna i paradiset — patentsvararen.

Exempel på patentsvar i olika situationer:

Klagomål angående	Patentsvar
Nya oljud eller fel efter bilreparation	Det är normalt för den här bilmodellen.
Utebliven leverans vid postorder.	Det gick häri- från igår.
Gamla matvaror i affären	Vi säljer väldigt mycket av det här och det är aldrig någon som klagar.

PLOCK UR SKADEANMÄ- NINGAR INKOMNA TILL FÖRSÄKRINGSBOLAG

"Lyktorna stodo i rät linje och jag höll mig på ett avstånd av två fot från desamma. Det var mörkt och olyckligtvis krökte vägen så att en lykta, som befann sig på andra sidan av densamma kom att stå i rät linje med min lyktad och vad var då mera naturligt än att jag körde i diket."

"Jag vet icke vems felet var och vi båda fumlade, tvekade och kolliderade."

"Min man mädde illa, så det gällde att få tag i en annan man."

"Jag hörde en varningssignal och träffades plötsligt bakifrån. En dam sökte uppenbarligen köra om mig."

Jag har blivit överkörd af en aumobil med 90 kilm. i timmen och vill ha pengar för de. Utsiktterna på vägen va godt och 8 meter bred. Jag föste mi ko öfver vägn och höllte på att springa tillbaka då biltermoristen var öfver mig. Ett revben vräkte han inåt och tri av tänderna låge kvar. Å de fasoner de. Nä Nä. Skrif mej till och lemna 1.000 kronor annars bli de laga sak åvet.

En fotgängare kolliderade med mig och for under min bil.

Jäg tutade, men bilhornet gick inte, för det var stulet.

Olyckhändelsen orsakades av att vägen krökte.

För att undvika kollision körde jag på den andra bilen.

Jag kan inte betala reparationskostnaderna, ty jag underhålles av min svärmor eftersom min hustru dog för tre år sen.

Jag kolliderade med en stillastående spårvagn som kom från motsatt håll.

"Den döde kom cyklande från vänster."

Jag körde över en karl: han erkände att felet var hans för han hade blivit överkörd förut.

Jag talade om för den andra idioten vad han gick för och fortsatte.

Kon gick emot bilen: efteråt fick jag veta att hon inte var riktigt klok.

Var befinner sig den skadade? — På bättringsvägen.

Motorcyklisten avled senare av skadorna som han tillfogats på Karlstad lasarett.